

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Trecut în registrul special dela Tribunalul
Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

„Vrednic de încredere și de toată primirea e cuvântul, că Iisus Hristos a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși, — dintre care cel dintâi sunt eu.“

1 Tim. 1, 15.

SĂ STĂM DE VEGHE!

Suntem în sfântul și marele post al Paștilor, care prin natura și semnificația lui ne chiamă la trezvie prin concentrare și rugăciune. Aceasta în ordinea mântuirii noastre *personale*, ca ideal spiritual pe pământ. În vremuri tulburi ca cele de azi, când spectrul războiului îngrijorează tot mai profund sufletele noastre, datorită de a ne îndrepta privirile spre Cer căpătă impulsioni noi și irezistibile. Infruntarea primejdiilor și suferințelor ce ne pândesc ca indivizi și colectivitate, nu-și poate găsi un suport mai sigur, decât în conștiința că trăim zi de zi potrivit cu *credința religioasă*, desprinsă din doctrina și viața Mântuitorului.

Țărâna noastră, așa de fidelă păstrătoare a bunelor datini creștine, își dă seama de acest postulat esențial al existenței, și oricine aruncă o privire fugară în viața satului din acest post al pasesimilor, îl poate verifica fără nici o greutate. Nu este la fel situația în orașe. Intelectualii și clasa de mijloc aproape nici nu știu, că a început această perioadă de înfrânare și reculegere duhovnicească, fiindcă valorile vieții moderne, cu preocupările și agitațiile ei foarte laice, i-a îndepărtat de atmosfera fumului de tămâie cu preceptele ei de sobrietate și renunțare la plăcerile ușoare. Trăim de mult în climatul dubios al compromisurilor de tot felul, prin cari căutăm să înlăturăm riscurile cărărilor drepte și să ne asigurăm un maxim de avantagii, profitabile confortului și beatitudinii noastre materiale. Gândul eternității divine, cu luminile și frumusețea ei, nu mai licărește decât sporadic și efemer cu prilejul marilor praznice bisericesti, ce încununează de obicei posturile rânduite de canoane.

Cineva, care cunoaște bine societatea românească, lansase formula lapidară: „*nu ești om deplin dacă nu ești creștin deplin*“. Și avea perfectă dreptate.

Căci nici un sistem și nici o doctrină filosofică din câte au fost afișate în cursul veacurilor, n'a putut rezista *creștinismului*, ca adevăr și desăvârșire.

Numai el ne dă concepția ideală a vieții și a lumii, făcând din oameni și națiuni, cari îl mărturisesc fără șovăire, exemple ale admirației și cinstirii tuturor vremilor.

Dar acest creștinism nu poate fi conceput și nici trăit decât în contact intim cu instituția căreia i s'a încredințat spre păzire și propovăduire de către Hristos. Nu putem fi creștini deplini decât în legătură strânsă și indisolubilă cu *Biserica*. Numai prin ea devenim, fiecare în parte și toți laolaltă, părtași ai harurilor cerești și înțelegători ai marilor taine, ce ne descoperă sensul suprem al vieții și modul de-a o trăi în condiții perfecte. Priviți neamurile adânc credincioase, cari n'au considerat credința ca o simplă necesitate a mulțimilor de jos, ci ca un factor sufletesc esențial al întregii comunități organizate, și veți vedea, cum este de pildă *Anglia*, că Biserica înseamnă forța morală cea mai de seamă în complexul factorilor de evoluție și înălțare.

De altfel și în istoria poporului nostru de țărani găsim, că *Biserica* a fost singura instituție, care n'a putut fi doborâtă, de-alungul veacurilor prin nici una din furtunile ce s'au abătut peste noi.

Cine ar putea pretinde în mod serios, că acest adevăr istoric s'a perimat, și sub lozincile vremilor noi el trebuie părăsit? Nimenea din cei cari înțeleg valoarea marilor realități sufletești ale neamului nostru. O probă evidentă ne-o servește mișcarea de renaștere națională a zilelor de azi, care a ținut să așeze noul pact fundamental al Statului pe temelia de stâncă a *ideii creștine*, când a stabilit că toate actele determinante din viața cetățenilor, ori de ce limbă ar fi ei, nu sunt valabile în fața

legii civile, decât dacă au și binecuvântarea *Bisericii*.

Dar noi suntem nu numai creștini, ci și fii ai unei *Biserică*, care prin doctrina ei este *ortodoxă*.

Prin trecutul și numărul credincioșilor ei, în frunte cu *Dinastia* noastră glorioasă, Biserica ortodoxă este Biserica Statului românesc, constituind temelia lui spirituală.

Noțiunile de *român* și *ortodox* sunt inseparabile, fiindcă sunt componentele originare ale sufletului nostru. Ne-am născut dreptcredincioși și am trăit ca atare, chiar după ce un număr mic s'a răznit la 1700 din marea noastră comunitate. Căci poporul gr. catolic a rămas până în ziua de azi credincios tot legii vechi ortodoxe, numai Clerul se consideră trecut în staulul străin. Am rămas — în ciuda vrăjmașilor — o *unitate religioasă* și tocmai ea a fost fermentul care a dus în toate domeniile de afirmare a neamului la formularea idealului suprem de *unitate națională*.

Avem astfel îndoite motive, de ordin dumnezeesc și românesc, să fim nu numai mândri de această *Biserică ortodoxă*, dar s'o și socotim ca cea mai bună dintre toate Bisericile pământului. Fiindcă s'a plămădit din voința lui Dumnezeu, a crescut din iubirea și suferința noas-

tră și am văzut-o triumfând de atâtea ori prin jertfele și sângele nostru. *Ortodoxia este deci pentru Românism coloana vertebrală a existenței lui sufletești*. Cu ea suntem și rămânem Români deplini, fără de ea ne *desfigurăm* moralicește ca *apostații* disprețuiți ai tuturor vremurilor.

Tocmai pentru că avem limpede această conștiință, suntem datori să fim cu ochii n patru la orice svonuri de calomnie și acțiuni subversive îndreptate contra ortodoxiei românești. De câțva timp se strecoară șoapte infame și planuri diabolice, de către agenții fără barbă ai unui stăpân și mai puțin purtător de barbă de pe meleaguri străine. Ei își închipuesc, că ceasul greu de astăzi poate fi folosit cu dibăcie spre a întinde cursa amăgirilor colective.

Să le răspundem deschis și energic: insultați un neam întreg, crezându-l capabil să și renege legea strămoșilor. Pentru nimic în lume el n'ar putea fi silit să-și vândă *Biserica*, fiindcă nu ambiție omenească, ci *grație cerească* i-a hărăzit-o la naștere, ca dar de sfințire și de mântuire.

De aceea, toți câți îi simțim binecuvântarea peste creștetele noastre, rămânem tari în fața ispitelor proclate și *stăm de veghe*.

PREOTUL ȘI RUGĂCIUNEA

Ca izvorul de apă curată ce astâmpără setea trupească, așa și izvorul de apă vie ce curge mereu din Evanghelia Mântuitorului, adapă sufletele însetate după viața adevărată. În această lucrare mântuitoare de suflet, preotul este urmașul lui *Hristos*. Chipul vieții lui pământeste trebuie să fie următor Celui pe care-L propovăduiește. Vai de celce-și uită de sine prin îngrijirea prea multă de cele pământeste în paguba mântuirii lui și a celor încredințați păstoririi lui! Nimeni poate n'a sintetizat atât de mișcător însemnătatea darului preoțesc ca și sfântul Ioan Gură de Aur în cartea sa:

„*Despre preoție*“. Chipul preotului hrisostomic, rămâne ca o continuă osârdie întru desăvârșirea chemării preoțești.

Preotul păstor, înzestrat cu darul sfânt întru purtarea de grijă a enoriașilor săi, este dator ca acest dar să-l țină mereu luminat și viu, ca așa păstoria lui să însemneze: evanghelizare. Hotărât că, acest fapt reclamă o adevărată jertfă și râvnă orânduitoare față de ispitele și năcazurile vieții, ce ies la tot pasul. Cât de grea ni-se înfățișează viața multor preoți aproape lipsiți de pâinea zilnică și cu obligații familiare; sau cât de dureros poate fi cazul

preotului ce-și uită de sine, în ciuda tuturor bunătăților ce posedă. Și într'un caz și în altul, preotul are obligația să se apropie tot mai mult de icoana *Mântuitorului* și să-L propovăduiască cu vorba și cu fapta.

În această luptă de întărire sufletească, locul de frunte îl are: *rugăciunea*. Nu este nici o mângâiere mai dulce, decât mângâierea ce isvorește din rugăciune. Mântuitorul în toată vremea a practicat acest mijloc de întărire și mângâiere, iar preotul în toată activitatea lui n'are decât să se folosească de aceeași armă de înduhovnicire. Când valuri grele de năcazuri sau suferințe se abat asupra ta, a familiei sau a turmei tale; când chinuitoarele muștrări ale păcatului bat mereu la poarta sufletului, ori ispita se ivește cu o bogată fantezie amăgitoare; când dușmanii Evangheliei îți închid orice stăruință întru îndreptarea vieții pe drumul luminat al Domnului; când mulțumirea izbânzilor vredniciei tale îți incununează chemarea sfântă; când altarul te reclamă întreg, curat și pilduitor ascultătorilor, atunci și în alte multe împrejurări cu ce vei putea preotule, să te încingi în jurul sufletului decât cu *rugăciunea*?

Nu vreau să analizez rugăciunea în toate elementele sale, vreau numai să vorbesc despre necesitatea ei în viața preotului. Știu, că fiecare preot se roagă în atâtea cazuri, când exercită funcțiuni sfinte. Dar numai o atare rugăciune quasi oficială, nu poate înnoi *viața lăuntrică* a preotului. Mai e necesară *rugăciunea personală*, acea meditație sufletească ce ridică sufletul până la cer și-l face sfânt și bun. Taborul și Gethsimani au fost urcați numai de cei aleși; ceasurile luminoase de pe Tabor au fost o grație dumnezeiască a celor trei apostoli, iar suferințele din Gethsimani tot numai cei aleși le-au putut trăi. Așa și lumina mântuitoare ce învalui sufletul preotului în rugăciunea tainică ori publică, nu poate fi eclipsată nici când de valurile suferințelor următoare. Câtă putere întru împlinirea slujbei mântuitoare de suflete nu

revarsă Duhul sfânt în viața preotului, care se roagă cu căldură și ce val năpraznic de evanghelizare și înduhovnicire între credincioși nu se revarsă până în cele mai umile căsuțe, când preotul trăiește el însuși clipe de pace și bucurie sufletească prin *harul rugăciunii!*

Apostolii și sfinții mucenici au vestit pe Domnul mai mult prin faptele lor creștinești, a căror pildă era mijlocul cel mai sigur de convertire. Și poporul vrea să știe, că preotul se roagă nu numai în cursul serviciilor divine, ci și în camera sa. Un astfel de preot va împrăstia în jurul său numai pace și mângâiere, căci sufletul lui e încă stăpânit de aceleași daruri binefăcătoare.

În toată vremea și în tot locul avem îndatorirea de a fi pregătiți sufletește pentru propovăduirea Mântuitorului și prin aceasta pentru preamărirea lui Dumnezeu. Dar nici când obligația noastră nu este mai mare și mai sfântă, ca și în vremea sfințelor *Paresimi*, când fiecare suflet depărtat de Dumnezeu trebuie adus în drumul adevăratei vieți. Acum e timpul „*secerișului*“ sufletește și preotul va trebui să fie gata de drum și cu merindea sufletească necesară călătorului. În această pregătire, *rugăciunea* să fie aluatul ce străbătând toată frământătura structurii noastre sufletești și trupești, să dospească în toată lumea.

Când era Mântuitorul în Gethsimani și se rugă întru sudori de sânge, s'a întors la apostolii ce dormitau și le-a zis: „*Sculați-vă să mergem!*“ Chipul feței Sale radia hotărârea sigură a drumului *Crucii*. Așa și noi să ne sculam întru a merge cu pași hotărâți pe drumul evanghelizării și mântuirii celor incredințați păstoririi noastre. Să ne rugăm pentru înnoirea noastră ca așa să putem înnoi și noi pe semenii noștri și să zicem: „Doamne celace ai trimis pe prea sfântul Duh, în ceasul al treilea Apostolilor tăi, pe acela bunule nu-l lua dela noi ci ne înnoiește și pe noi, cari ne rugăm Ție!“

Pr. T. Ciuruș

Mesagiul d. Roosevelt către misiunile creștine.

Zilele trecute a avut loc la New-York congresul misiunilor creștine din America de nord. Regina Wilhelmina a Olandei i-a adresat prin Radio cuvinte frumoase de îmbărbătare. La rândul său președintele Roosevelt a răspuns reginei Olandei printr'un mesaj important, în care a spus următoarele:

„Lumea caută o bază morală a păcii și pacea nu poate dura dacă roadele ei sunt fie opresiunea, fie

impunerea unui desnodământ dureros, fie cruzimea sau aservirea omului la dominarea forțelor armate.

Orice pace este imposibilă dacă nu ține seama de fraternitatea umană. Pacea nu poate fi adevărată, dacă micile națiuni sunt silite să trăiască în teamă de vecinii puternici. Pacea este imorală dacă garanția contra invaziei trebuie să fie plătită printr'un tribut. Pacea nu poate fi înțeleaptă dacă împiedică schimbul liber de cu-

noștințe și de idealuri și nu lasă pe oameni să găsească un teren comun de înțelegere. Pacea nu poate fi dreaptă dacă uită de Dumnezeu.

Ea a uitat de Dumnezeu pentru că a uitat de condițiile fundamentale, astfel încât lumea nu a avut o pace adevărată în cursul anilor ce au trecut dela sfârșitul războiului mondial și până la începutul războaielor actuale.

Căutarea activă a păcii, urmărită de primii creștini, însemna lupta pentru reducerea forțelor, care în lume se ridicau contra fraternității umane, și care negau egalitatea sufletelor în fața tronului Domnului. În acele vremuri de demult primii creștini păreau că porniseră să atace

forțe de neînving și totuși au fost victorioși.

Astăzi pare că trăim încă odată într'o epocă în care forțele organizate caută să despartă oamenii și națiunile. Iată de ce este nevoie să adunăm pe reprezentanții marilor unități religioase, cari caută nu se despartă, ci să unească pe oameni sub semnul vechiului mesaj al fraternității și bunăvoinței.

Am încredere în victoria finală a idealurilor de justiție, fraternitate, bunătate și credință, care nu pot să moară. Acestea sunt cele mai înalte idealuri omenești și ele vor fi apărate și menținute. Lumea întreagă nu are decât de câștigat din triumful lor și rodul acestei victorii este pacea“.

FIGURI BASARABENE

Basarabia închide în spiritualitatea ei, multe aspecte necunoscute. Misticismul basarabean are laturi încă inedite și aproape inefabile. Străbătând drumurile de lut ale Basarabiei, am întâlnit doi mistici, cari prin stilul lor de viață și prin asceza pe care o practică, ne reamintesc pe părinții deșerturilor — evocați cu atâta erudiție de P. Bremond și de Bardenhewer.

Pe malul Nistrului, un călugăr cu trăiri religioase profunde, care a luat asupra sa și schivnicia, s'a retras departe de lume, pe o stâncă prăpăstioasă. Singur și cu unelte primitive și-a construit o cavernă scundă în stâncă. A împodobit pereții cu icoane și cruci. Acolo se roagă neîncetat „*pentru pacea lumii*“. Intreaga sa viață este o rugăciune interminabilă. Viețuirea sa schivnicească l-a transfigurat, ca pe un sfânt bizantin. Măinile și obrajii săi, nu exteriorizează nici un strop de sânge. Numai ochii învăpăiați, exprimă viață duhovnicească intensă. Satele din jur — și mulți alți creștini din Basarabia — îl admiră ca pe un sfânt al vremurilor noastre, ca holocaustul adus Divinității, pentru relele lumii.

Un alt schivnic se nevoește, după regulile celei mai austere, viețuirii sihăstrești, în codrii Lăpușnei. Ieromonahul Tihon Giosu și-a construit o chilie în pământ. În 1000 de ore și-a construit o chilioară subterană, în formă de cruce. Abia are înălțimea de un metru. A construit-o în felul acesta, pentruca să-și amintească umilințele și patimile lui Hristos. În acest codru primitiv, Părintele Tihon Giosu e înfrățit cu cerul și cu pământul, cu codrii și cu animalele. Pare un om din altă lume... Intreaga sa viață e rugăciune și iubire. Ajută animalele din jur... și eventualii călători cari rătăcesc prin desișul codrilor... Nu ar ucide nici un animal... Nu scoate din chilia lui subterană, nici chiar șerpii. Misticismul său e atât de puternic, încât îi dă forțe nebănuite... Rezistă frigului „siberian“ al Basarabiei și e perfect sănătos, deși postește și ajună aproape tot anul.

Un fenomen aproape similar am

întâlnit la Chișinău. Puțini vor fi știind că în Capitala Basarabiei în afară de P. S. Efrem mai este un arhieru. E P. S. Inocentie, Episcopul Staroobreadților. Cine sunt Staroobreadții? Se știe că în secolul al XVII-a Patriarhul rus Nikon a editat cărțile liturgice, făcând câteva modificări mărunte. Foarte mulți preoți și credincioși, s'au revoltat împotriva „reformei“ lui Nikon. Protagonistul mișcării antiniconiene a fost protop. Avvacum. Istoricii ruși numesc această reformă, epoca Raskolului. Urmarea a fost tragică. Protopopul Avvacum a fost ars pe rug lângă Oceanul Inghetăt de Nord. Urmașii săi au fost persecutați mult timp, dar în cele din urmă li s'a dat libertate... Există și azi ca Staroobreadți (creștini de rit vechiu). Sunt ortodocși, dar nu admit cărțile rituale ale Patriarhului Nikon, ci oficiază după cărțile din secolul al XVII-a. În țară la noi există un Mitropolit la Fântâna Albă (Județul Rădăuți). Azi e Mitropolit *Siloam*. La Chișinău au un episcop — pe bătrânul Inocentie. Bătrânul cu barbă albă și cu plete argintii, trăește într'o locuință umilă... Iși petrece viața între cărți și pravili, între buchi și ocinașe. E cunoscut în lumea bogoslovelor, prin articolele publicate în revista „*Misionarul*“ dela Chișinău. Ne-a dat două lucrări prețioase: 1. De ce serbează creștinii Dumineca și nu Sâmbăta? 2. Apărarea religiei, împotriva necredinței. Un profesor rus din Basarabia ne promite o istorie a Staroobreadților cu viața lor mistică, ce amintește creștinismul oriental de pe la 1500—1600. Au și o mănăstire în stilul vechilor mănăstiri rusești, la Nicrasovca Nouă (Județul Rădăuți). Ritualul Staroobreadților e extrem de lung și de complicat. Țin așa de mult la unele forme, încât au fost în stare să lupte secole întregi și să se rupă de biserica rusă, pentru motivul că noile cărți rituale aveau un Aliluia în minus, sau două ectenii contopite... Asistând la serviciile lor, am remarcat un fapt interesant. Nu au nici notație orientală (pa, vu, ga, di, che, mo, ne, pa), nici notele de

azi (do, re, mi, fa, sol, la, si, do), ci o formă pe care aş numi-o medievală — ut, re, mi, fa, sol, la, și ut. —

Basarabia mistică mai are multe înfățișări unice... Există în trăirea religioasă a basarabeanului nenumărate elemente miraculoase... Pentru erudiția contimporană, va fi o cucerire importantă, studiarea religiozității basarabene. Volumele publicate de Institutul de Cercetări Sociale din Chișinău, încearcă să analizeze și fenomenul religios, dar nu sesizează totul. Viitorul cercetător religios, va

avea de deslegat multe enigme a misticei basarabene, ce strălucește în raze de adâncă spiritualitate.

Chișinău.

Diacon IOSIF E. NAGHIU

ROMÂNII,

Subscriind bonuri pentru înzestrarea armatei, îndeplinim o sfântă datorie către țară, asigurăm liniștea, munca și avutul nostru și facem totodată un bun plasmament al banilor noștri.

Un apel pentru zidirea bisericii din Seini.

Di General Georgescu Pion, unul din cei mai distinși ostași ai noștri, s'a remarcat la Tg.-Murăș printr'o însuflețită activitate națională și ortodoxă. Fiind astăzi pe zonă, Domnia sa ține să se afirme acelaș mare luptător pentru lege, luând inițiativa vrednică de laudă, a înălțării unui lăcaș ortodox în orașelul Seini. Îndemnăm pe toți bunii Români să-și dea obolul lor la această operă necesară. Iată ce spune d-l Gen. Georgescu Pion în vibrantul apel adresat obștei românești:

Trebue să ridicăm un lăcaș de închinare — o *Biserică Ortodoxă Română* — în târgulețul Seini, jud. Satu-Mare.

Nu se poate ca într'un târg, care e românesc, de îndată ce majoritatea locuitorilor lui sunt Români, — să nu fie o biserică creștină ortodoxă românească când există: sinagoge, o mare catedrală catolică, una la fel luterană și alta unită.

Românii ortodocși de aici au biserica lor într'o cămăruță de școală, suferă și acum umilința timpurilor de altă dată.

Prestigiul și demnitatea noastră nu pot îngădui pe mai departe o astfel de umilință. Noi ostașii, care suntem pe aici, nu putem privi numai bisericile streine și nu putem rămâne pe mai departe numai cu cerul și

pământul Țării, și nici Români de aici — din Țara Oașului — care sunt ca înfățișare și port „Daci“.

În consecință, am hotărît ca noi *ostașii* care suntem pe aici, împreună cu ei, *locuitorii creștini ortodocși* și cu ajutorul *tuturor dreptcredincioșilor și închinătorilor lui Dumnezeu de oriunde*, să ridicăm aici în poarta Someșului dela Est, — la Seini — o biserică ortodoxă în stil bizantin.

Am plecat la drum pe această cale de înfăptuire și o vom realiza nu numai pentru prestigiul și demnitatea românească, ci și pentru a împăca sufletele noastre ale tuturor, care la aceste ceasuri grele privesc mai mult spre Dumnezeu care ne-a ocrotit totdeauna.

Ținem însă ca la sufletul nostru pe care-l punem la împlinirea acestui scop, la credința nesfârșită către Dumnezeu Părinților noștri, și care credință la noi luptătorii de aici și la populația din granițele firești, e mai puternică, — să contribuim și Dvs. pentru a ni le crește și mai mult dându-ne un ajutor bănesc.

Faceți-o din toată inima, o faceți pentru un lucru de-al lui Dumnezeu și pentru lucrurile Lui, nu se poate să vă dați înapoi.

O pagină de istorie eroică.

— Ordinul Mareșalului Mannerheim. —

Intr'un ordin de zi adresat armatei finlandeze, mareșalul Mannerheim arată că armata finlandeză a pierdut peste 15.000 de oameni iar pierderile sovietice trec de 200.000 oameni. Cu tot curajul și însușirile de luptători ale soldaților finlandezi, guvernul a socotit necesar să încheie pacea. Armata finlandeză era mică, așa că era nevoie de ajutor din străinătate, în special de arme și muniții, dar după 16 săptămâni de lupte necurmte armata finlandeză rămâne neînfrântă în fața unui inamic dispunând de rezerve imense. Soldații finlandezi au fost supuși unei enorme tensiuni fizice și psihologice întrucât ei n'au putut fi înlocuiți în primele linii.

„Ajutorul promis de puterile oc-

cidentale nu a sosit din cauza că vecinii Finlandei, Suedia și Norvegia, se preocupau de propriile lor chestiuni în loc să permită trecerea ajutoarelor“.

Mareșalul Mannerheim mulțumește armatei pentru eroicile fapte de arme și declară că guvernul a trebuit să accepte grelele condiții de pace, fiindcă Finlanda nu era înarmată spre a purta un războiu cu o mare putere.

Armata finlandeză a trebuit să aperse o linie de fortificații care nu era încă terminată. Armata finlandeză a așteptat un ajutor care însă nu i-a fost trimes.

Pacea care ni s'a impus este o pace grea. Și lupta v'a fost impusă. Ați realizat minuni, care vor străluci

dealungul secolelor. Nu ați vrut nici un rău sutelor de mii de ruși, cari zac în pământul înghețat, dar ați trebuit să urmați legea severă a războiului: omoară sau vei fi omorât. Am luptat în multe lupte, dar nici când nu mi-a fost dat să văd luptători ca voi. Distrugerea a peste 1500 tankuri sovietice și a peste 700 de avioane, stă mărturie faptelor voastre eroice. Soarta noastră este crudă întrucât a trebuit să cedăm din pământul nostru unui popor străin, cu

o altă perspectivă de viață și cu alte valori morale.

Ca și până acum, vom sta gata să apărăm patria noastră imputinată cu aceeași hotărîre și cu aceeași voință, cu care am apărât-o atunci când era întreagă. Avem mândra convingere că ni s'a încredințat o misiune istorică: apărarea civilizației occidentale. Și știm că pentru aceasta am plătit până la ultimul ban datoria pe care o avem față de occident.“

CONFERINȚE PASTORALE

Cerc religios în Călățele.

Preoțimea cercului II religios din protopopiatul Huedin, jud. Cluj, a ținut Duminecă 10 Martie a. c. o conferință religioasă în parohia Călățele, cu următoarea ordine de zi:

La ora 9 a. m. s'a oficiat Utrenia și sf. Liturghie de către preoții cercului în frunte cu pâr. Gh. Miulescu preș. cercului. Predica zilei a fost rostită de către pr. A. Nicoară din Văleni.

La sfârșitul sf. Liturghii s'a făcut parastas pentru preoții decedați din parohia Călățele și cei din cuprinsul cercului II religios. S'a mai oficiat sf. Taină a Maslului.

La ora 3 p. m. s'a ținut conferință pentru poporul credincios, la școala primară din loc. Conferința a început cu rugăciunea: „Tatăl nostru“ și „Imnul național“, după cari președințele deschide ședința printr'o frumoasă cuvântare — arătând scopurile acestei conferințe: luminarea

minții, întărirea credinței și hrănirea sufletului credincioșilor.

Pâr. V. Matei din Buteni a vorbit „despre concubinaj“ arătând gravitatea acestui mare păcat și consecințele morale și penale, pentru cei cari conveșesc în acest păcat. A vorbit apoi pâr. I. Roșca despre „post și rugăciune“ îndemnând pe credincioși la respectarea lor ca arme sigure împotriva tuturor relelor.

În cadrele acestei ședințe s'au recitat poezii și piese religioase, urmate de coruri de către străjerii școlii primare din loc, cu scop instructiv și moral — sub conducerea corpului didactic din loc.

Țin să subliniez că poporul a plecat foarte mulțumit, hrănit sufletește din frumosul program ce s'a executat în fața lui.

Colaborarea corpului didactic cu slujitorii bisericii a fost binevenită, și ea trebue să se mențină în toate ocaziunile! Pr. T. ȚIBOCA-Călățele.

INFORMAȚIUNI

Conferința P. S. Episcop Nicolae. Dumineca trecută s'a inaugurat seria conferințelor din Cluj, organizate de Societatea femeilor ortodoxe și Frăția ortodoxă română. A vorbit în sala plină a Teatrului Național, P. S. nostru Episcop Nicolae înfățișând, cu căldură și destoinicie, câțiva „Eroi și mucenici ai dreptei credințe“. Conferința P. S. Sale se va publica în revista „Viața Ilustrată“, de unde o vom scoate în broșură pentru biblioteca FOR., ca astfel ea să ajungă la îndemâna bunilor luptători de sub steagul ortodoxiei românești.

Cuvântarea d-lui Prim-ministru. Duminecă în 17 l. c. d. Gh. Tătărescu, președintele consiliului a rostit la Radio o vibrantă cuvântare în legătură cu problemele actuale ale României. D-sa a accentuat dela început, că suntem partizanii hotărîți ai păcii, care respectă drepturile noastre. A arătat apoi importanța înzestrării oștirii și sacrificiile mari ce le-a consimțit țara întreagă. Primejdia cere noi contribuții dela cetățeni. E nevoie de sporirea producției, spre a exporta cât mai mult, ca devizele obținute să poată fi destinate armatei. Con-

sumația trebue și ea disciplinată, cum vedem că se face și în alte țări. Prin unirea tuturor conștiințelor în slujba aceluiaș crez și a acelorași hotărîri, așa cum ea s'a manifestat până acum, prin împăcarea sufletelor în acelaș climat de înfrățire, de muncă și de patriotism, vom birui toate dificultățile și toate adversitățile. Lozincă noastră trebue să fie azi: jertfă și iar jertfă. „Ciuntite să fie averile noastre, întregi să rămâie hotarele țării“ — a spus emoționant șeful guvernului. Și cuvântul a răsunat adânc în toate sufletele românești.

Noul secretar general al ținutului Murăș. Locul regretatului Dr. Petru Roșca dela conducerea ținutului Murăș a fost ocupat zilele trecute de către d-l Dr. Florian Medrea, colonel în rezervă. Noul secretar general este unul din cei mai distinși bărbați ai generației Unirii, căreia el i-a făcut servicii neprețuite în ziua de 1 Decembrie 1918. Cu regimentul Horia, creiat la stăruința lui, a luptat vitejește pe Tisa, ca după încheierea păcii să între în serviciu civil, ocupând pe rând funcțiunile de inspector general al poliției din Transilvania, prefect al jud. Năsăud, inspector ge-

neral administrativ al ținutului Someș. Câtva timp a exercitat avocatura în Cluj. Caracter de bronz, inteligent și activ, d-l Florian Medrea a urcat acum o nouă treaptă, unde va duce de sigur aceleași însușiri alese. Strâns legat de biserică, d-sa este și membru al adunării noastre eparhiale. Un motiv mai mult spre a ne bucura de înalta demnitate ce i s'a conferit.

Parastas. Sâmbătă 16 Martie a. c. a avut loc în paraclisul Mănăstirii „Sf. Elisaveta” din Cluj un parastas rânduit de „Societatea femeilor ortodoxe” pentru odihna sufletelor membrilor și membrilor adormiți întru Domnul, ai numitei societăți.

Slujba de piosă pomenire au săvârșit-o PP. CC. Părinți cons. Dr. V. Sava, cons. I. Goron și Prof. E. Medrea, de față fiind P. S. S. Episcopul Nicolae, P. C. Păr. cons. Dr. S. Stanca și d-na S. Mefes, președinta Societății femeilor ortodoxe cu întregul comitet și maicile Sf. Mănăstiri, cari au dat răspunsurile corale.

La sfârșitul slujbei P. S. Sa a rostit un cuvânt de recunoștință pomenire pentru cei morți, arătând în același timp prețioasa lucrare ce-o săvârșește Societatea femeilor ortodoxe — filiala Cluj, prin devotata râvnă a distinselor ei membre.

Conferințele FOR-ului și ale Societății femeilor ortodoxe. Potrivit programului din anii trecuți, Frăția ortodoxă română a organizat și în postul mare din acest an, conferințe publice, cari se țin în toate eparhiile Mitropoliei noastre. Ele se fac în colaborare cu Societatea femeilor ortodoxe.

Puși în libertate. Monitorul oficial din 15 l. c. publică decizia ministerului de interne, prin care un număr de 114 foști legionari sunt scoși de sub rigorile domiciliului obligator. Printre ei sunt foarte mulți preoți, profesori și învățători. Cei eliberați au semnat o declarație colectivă de supunere la disciplina națională, adresând și un apel către toți camarazii lor de ieri de a urma porunca ceasului de față, încadrându-se în comunitatea de simțire a Țării.

Savanți străini despre originea Românilor. Dl prof. Ernst Gamillscheg titularul catedrei de filologie romanică și lingvistică la Universitatea din Berlin, un distins și încercat prieten al României, a ținut săptămâna trecută în cadrul ședinței publice a Academiei Prusiene o conferință festivă, vorbind despre „Originea Românilor”.

Dl prof. Gamillscheg și-a dezvoltat conferința în atențiunea încordată a unui public numeros și a reprezentanților diplomați ai tuturor statelor vecine cu România.

Sprrijinindu-se pe datele cuprinse în noul Atlas al limbei române, publicat de curând de prof. *Sextil Pușcariu*, d-sa a izbutit să aducă argumente noi și hotărtoare în sprijinul continuității elementului daco-roman în Dacia.

În opoziție cu istoricii unguri, bulgari și ruși, precum și cu unii învățați români, savantul german fixează

trei centre de formare și expansiune a poporului român: primul centru în munții Apuseni, unde continuitatea românilor e mai mult decât evidentă, al doilea centru în regiunea dintre Dâmbovița și Argeș și al treilea în sudul Dunării pe valea Timocului.

Intr'o regiune, o spune dl prof. Gamillscheg, cutreerată de atâtea elemente alogene tocmai în epoca formării și definirii poporului român, se înțelege că poate fi vorba mai puțin de o continuitate de sânge, care nu lipsește cu desăvârșire, cât mai ales de o continuitate de spirit, care a fost hotărtoare. Poporul român este o enigmă a istoriei, cum s'a spus, dar este o minune a aceleiași istorii faptul, că nucleul daco-roman originar a izbutit să asimileze complet, cu ajutorul aceluși spirit suveran, pe care-l vădește la fiecare pas limba română, o serie întreagă de frânturi etnice, care au dispărut astfel pentru totdeauna de pe scena istoriei.

Comunicarea dlui prof. Gamillscheg a fost o admirabilă pledoarie pentru cauza românească în fața celui mai înalt for de cultură al Germaniei, pledoarie pe cât de documentată pe atât de caldă.

In aceeași ședință, printre noii membrii corespondenți ai Academiei din Berlin, a fost anunțat și dl prof. Sextil Pușcariu.

Minoritățile noastre. În discuția din Parlament la adresa de răspuns a mesagiului regal au luat cuvântul și reprezentanții minorităților etnice. Toți pe rând au făcut declarații de loialitate și de colaborare cu națiunea română pentru întărirea și apărarea țării. A fost un gest de înțelepciune politică, pe care Statul l-a apreciat după cuviință și până acum, prin împlinirea unui mare număr de doleanțe. Vom menționa și sporirea subvențiilor în noul buget cu încă 22 milioane de Lei pentru nevoile culturale și bisericesti ale minorităților.

† **Dr. Eugen Bunea.** La Iași s'a stins încă un luptător idealist în persoana medicului-șef Dr. Eugen Bunea. Avea abia 47 ani și se pregătea să vie la Cluj într'un post mai înalt, unde fusese numit pe temeiul activității sale rodnice. O scurtă boală i-a răpit această bucurie. Totuși s'a împlinit dorința de a fi măcar înmormântat în orașul studiilor sale universitare. Defunctul a fost nepot de frate al canonicului Augustin Bunea. În mormântarea a avut loc în 14 l. c., slujba fiind oficiată, în prezența unei asistențe numeroase, de către preoții noștri Simeon Vasinca și N. Colceriu. Trimitem sincere condoleanțe familiei îndurerate.

Trei orașe noi în Finlanda. În urma grelelor condiții de pace ce a trebuit să semneze, Finlanda eroică pierde și trei orașe mari: Viipuri, Sertavalla și Snojaervi, cuprinse în teritoriul de 30.000 km. pătrați luat de Soviete. Numărul celor ce-și pierd căminurile se evaluează la vr'o 500.000. Aceștia se vor retrage în interiorul țării, unde se vor construi în ritm accelerat trei orașe noi, cari vor

purta însă numele celor vechi. Eroismul finlandez face minuni și după terminarea războiului glorios ce l-a purtat.

In numele „spațiului vital”. Încă nu s'a dat până acum o definiție precisă a „spațiului vital”. Se vorbește numai de o serie de principii, caracteristice acestei lozinci germane. Printre ele este și acela al colaborării politice-economice dintre Germania și Statele mici, în astfel de condițiuni, încât problema libertății și independenței acestor state mici să nu se mai ivească. Cazul Cehoslovaciei și Poloniei — spune un ziar din Berlin — nu înseamnă că Germania urmărește distrugerea independenței Statelor mici, ci pur și simplu că s'au lichidat unele dușmăni intolerabile.

Proclamația guvernului din Finlanda. Guvernul finlandez a lansat o proclamație către națiune, declarând între altele:

„Insuflețiți de dorința de a feri țara de nenorociri și mai mari, guvernul a hotărât să pună capăt ostilităților. Grație eforturilor făcute de armata noastră și de națiunea întreagă, precum și datorită sacrificiului tineretului nostru, care și-a vărsat sângele, am putut să ne păstrăm libertatea, cel mai scump dintre bunurile noastre, cu toate că parte din teritoriul național a fost cedat. Am păstrat neatinsă onoarea noastră națională și am dobândit dreptul de a ne reface țara în pace.

Războiul dintre marile puteri continuă, dar națiunea noastră se va deda în totul lucrărilor pacifice. Noi ne gândim la morții noștri și aducem elogii marilor sacrificii făcute de ei. De aceea guvernul se simte obligat de a începe de îndată, cu toată energia, refacerea țării. Prima sarcină este de a da posibilitate de traiu familiilor celor morți în războiu și invalizilor, precum și familiilor și persoanelor cari au fost lăsate pe drumuri din cauza operațiunilor desfășurate de inamic în spatele frontului. De îndată vom căuta să dăm noi posibilități de existență locuitorilor din teritoriile cedate”.

Buletinul războiului. Pe frontul de vest tir de artilerie și mici ciocniri de patrulare. În aer activitate mai vie. O escadrilă germană a bombardat baza navală engleză dela Scapa Flow, provocând pentru întâia dată moartea mai multor persoane civile din apropiere. Se vorbește că aviația engleză va proceda la represalii, înlocuind manifestele ce le arunca în Germania cu bombe adevărate. Atenția lumii este îndreptată însă asupra ofensivei diplomatice, pornită cu neașteptată vigoare, și al cărei centru a devenit Roma. Intrevederile cancelarului Hitler cu Mussolini la Brennero, apoi ale lui Sumner Welles, trimisul lui Roosevelt cu Regele Italiei și Papa Pius XII. Iasă se întrevedă că se încearcă cu înfrigurare curmarea războiului. Germania pare a fi prezentat noi formule de pace. Franța și Anglia nu s'au impresionat de călătoria cancelarului Hitler, declarând că ele se mențin pe lângă țelurile anunțate de atâtea ori. Fără împlinirea lor pace nu poate fi.

Oficiul parohial ortodox român Someșeni jud. Cluj.

Nr. 49/1940

(9) 1—1

Publicație de licitație

Parohia ortodoxă română din Someșeni dă în întreprindere pe cale de licitație publică *zidirea casei parohiale*, pe baza planului aprobat de veneratul Consiliu Eparhial sub Nr. 3808—1934.

Licitatia se va ține în ziua de *31 Martie 1940 la ora 3 p. m.* în localul școlii primare din localitate.

Lucrarea va consta din zidirea casei din temelie, punerea coperișului și tencuitul. Pentru tâmplărie se face ofertă aparte. Materialul îl pune la dispoziție parohia, antreprenorul va executa numai lucrarea.

Planul îl poate consulta zilnic la oficiul parohial, după care cei ce doresc să liciteze vor trebui să-și facă ofertă în scris până la data de *30 Martie 1940* inclusiv.

Parohia își rezervă dreptul de a da lucrarea, fără considerare de preț și condițiuni, aceluși dintre ofertanți care prezintă mai multă încredere.

Someșeni, 14 Martie 1940.

Dumitru Rusu, paroh.

Oficiul protopopesc ort. Cluj.

Nr. 534-1940.

Văzut. — Cluj, 14 Martie 1940.

N. Vasii, protopop.

Nr. 270/1940.

(8) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a *Vidra-de-jos*, protopopiatul Cămpeni, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.
2. Casă parohială cu dependențe.
3. Stolele obicinuite.

Candidații își vor înainta în termen cererea cu toate actele Venerabilului Consiliu Eparhial Cluj, în parohie putându-se prezenta cu incuviințarea protopopului.

Cămpeni, la 29 Februarie 1940.

Oficiul protopopiatului Cămpeni, în înțelegere cu consiliul parohial din Vidra-de-jos.

Sorin I. Furdui, protopop.

Nr. 142/1940 prot.

(7) 3—3

Concurs.

Se publică concurs pentru întregirea parohiei *Petrilaca* din protopopiatul Luduș, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Casă parohială, dependențe gospodărești și 2 jug. grădină.
3. Sesiune parohială 20 jug. 1217 stj. patr. pământ bun.
4. Stolele obicinuite.

Concurenții își vor înainta cererile cu documentele convenite Veneratului Consiliu Eparhial și cu prealabila noastră incuviințare se vor putea prezenta în parohie spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Luduș, la 23 Februarie 1940.

În înțelegere cu consiliul parohial din Petrilaca.

R. Popa, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.